

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ

ОСОБИСТІСТЬ ТА СУСПІЛЬСТВО В ЦИФРОВУ ЕРУ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР

МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

16 квітня 2025 року

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

**Факультет психології, політології та соціології
Кафедра психології**

*V МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ*

**«ОСОБИСТІСТЬ ТА СУСПІЛЬСТВО В ЦИФРОВУ
ЕРУ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР»**

16 квітня 2025 року

Одеса – 2025

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор – **Аракелян М.Р.**, доктор юридичних наук, професор, проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», заслужений юрист України.

Члени редколегії:

Цільмак О.М. – доктор юридичних наук, професор, завідувачка кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Татьянчиков А.О. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Шмаленко Ю.І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Лісовенко А.Ф. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Ташматов В.А. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія».

Матеріали представлені в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за їх зміст.

Особистість та суспільство в цифрову еру: психологічний вимір : матеріали V міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 16 квітня 2025 року) / за заг. ред. проф. Аракеляна М.Р. Одеса : Національний університет «Одеська юридична академія», 2025. 160 с.

Суворова Анастасія Дмитрівна ВПЛИВ АРТ-ТЕРАПІЇ НА ЕМОЦІЙНИЙ СТАН ДІТЕЙ-ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ..	130
Татьянчиков Андрій Олександрович, Булгакова Дарія Павлівна ВПЛИВ КІБЕРПРОСТОРУ НА ЕМОЦІЙНУ СФЕРУ ПІДЛІТКІВ.....	132
Ташматов Вячеслав Абдуллайович, Душина Анна Павлівна СТРЕС ЯК ДЕТЕРМІНАНТА РОЗВИТКУ ХІМІЧНОЇ ТА НЕХІМІЧНОЇ АДИКЦІЇ: КЛІНІКО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	135
Ташматов Вячеслав Абдуллайович, Козирь Анна Юрївна ЦИФРОВА МАСКА ОСОБИСТОСТІ: ПСИХОЛОГІЯ САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ.....	138
Тихонова Ганна Романівна, Кернас Андрій В'ячеславович ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ НАПРЯМУ ЛОГОТЕРАПІЇ ВІКТОРА ФРАНКЛА.....	141
Тітієвський Віталій Олегович ПСИХОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ: ЯК НАВИЧКИ КІБЕРГІГІЄНИ ЗАХИЩАЮТЬ КОРИСТУВАЧА.....	143
Ульяницька Валерія Андріївна РОБОТА З КОМОРБІДНИМИ СТАНАМИ ПРИ РАС.....	146
Ульянов Вадим Олексійович, Степанюк Ярослав Васильович, Федонюк Сергій Валентинович, Поручинський Андрій Іванович ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАННЯ.....	149
Флоря Марія Маргарита Олександрівна ВПЛИВ ЛЕГКОГО ДОФАМІНУ НА ЖИТТЯ МОЛОДІ.....	152
Чернов Олександр Віталійович ВПЛИВ ПСИХІЧНИХ РОЗЛАДІВ НА КРИМІНАЛЬНУ ПОВЕДІНКУ	154
Шевченко Дар'я Ярославівна СВІДОМИЙ ВИБІР ПРОФЕСІЙНОГО ШЛЯХУ: ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ТА ВПЛИВ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ.....	157

Список використаних джерел

1. МКХ-11. РОЗДІЛ 06: Психічні і поведінкові розлади та порушення нейропсихічного розвитку (статистична класифікація) / За заг. ред. В.Д. Мішиєва; уклад.: В.Д. Мішиєв, Б.В. Михайлов, Є.Г. Гриневич, В.Ю. Омелянович (Переклад з англійської Б.В. Михайлова). Київ: МОРІОН, 2023. – 304 с.

2. Довідник діагностичних критеріїв DSM-5-TR від Американської психіатричної асоціації / пер. з англ. О. Лизак, М. Прокопович, О. Антонішин. Львів: Видавництво «Компанія «Манускрипт»», 2024. – 592 с.

Ключові слова: психічні розлади, кримінальна поведінка, шизофренія, афективні стани, розлади особистості, неосудність, судово-психіатрична експертиза, примусові заходи, агресія.

Key words: mental disorders, criminal behaviour, schizophrenia, affective states, personality disorders, insanity, forensic psychiatric examination, coercive measures, aggression.

Шевченко Дар'я Ярославівна

здобувачка 4 курсу факультету психології, політології, соціології

Національний університет «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: кандидат психологічних наук, доцент Ташилатов В.А.

СВІДОМИЙ ВИБІР ПРОФЕСІЙНОГО ШЛЯХУ: ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ТА ВПЛИВ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ

Сучасне суспільство висуває до особистості численні вимоги, серед яких особливе місце посідає необхідність свідомого вибору професійного шляху. Це рішення визначає не лише матеріальний добробут, а й рівень психологічного благополуччя, життєвого задоволення та відчуття сенсу життя. Професійна діяльність є одним із ключових компонентів ідентичності людини, тому помилковий вибір може спричинити внутрішні конфлікти, відчуття нереалізованості та зниження самооцінки. Водночас вдала професійна реалізація здатна стати джерелом натхнення, енергії та міжособистісного зростання [2].

Актуальність теми зумовлена тим, що у період професійного самовизначення молодь часто стикається з внутрішніми сумнівами, соціальним тиском, недостатньою поінформованістю про власні здібності та ринок праці. Особливо складним є процес вибору для старшокласників, які перебувають на перехресті між дитинством і дорослістю. Часто рішення приймається під впливом думки батьків, популярності певної спеціальності чи уявлень про престиж, а не з урахуванням особистих схильностей і цілей. Це знижує ймовірність гармонійної адаптації до професійної діяльності у майбутньому. У зв'язку з цим виникає потреба у системній підтримці молоді через просвітницькі, консультативні та освітні заходи.

Свідомий вибір передбачає наявність у людини таких якостей, як саморефлексія, критичне мислення, сформовані цінності та цілі. Важливим

чинником у цьому процесі виступає система ціннісних орієнтацій, адже саме вона визначає внутрішню мотивацію та критерії прийняття рішень. Згідно з дослідженнями, гармонійне поєднання професійної діяльності з особистими цінностями позитивно впливає на рівень задоволеності життям. Цінності слугують внутрішнім компасом, який спрямовує особистість у бік реалізації своїх потенційних можливостей. Недостатній рівень сформованості ціннісних орієнтацій або їх невідповідність обраній сфері діяльності можуть зумовити фрустрацію, втрату інтересу до праці, професійне вигорання [3].

На вибір професії також суттєво впливають сімейне середовище, соціальні очікування, культурні установки, а також психофізіологічні особливості особистості. Соціальна підтримка у процесі професійного вибору може як допомогти, так і перешкодити виявленню справжніх прагнень молодой людини. Наприклад, надмірний тиск з боку родини може змусити обирати «традиційні» або «прибуткові» професії всупереч власним нахилам. Натомість конструктивний діалог і заохочення до самостійного дослідження своїх інтересів сприяють формуванню відповідального ставлення до вибору. Також важливу роль відіграють гендерні стереотипи, доступ до якісної освіти, інформованість про професії та моделі наслідування [1].

Серед ефективних підходів можна виділити індивідуальне та групове консультування, застосування профорієнтаційних тестів, тренінги розвитку емоційного інтелекту, майстер-класи з аналізу сильних та слабких сторін. Особливої уваги заслуговує застосування сучасних цифрових технологій у профорієнтаційній роботі – зокрема, інтерактивних платформ, онлайн-тестування, віртуальних майстер-класів. Важливо також долучати до цього процесу успішних фахівців різних галузей, які можуть поділитися особистими історіями професійного зростання. Такий міждисциплінарний підхід сприяє ширшому розумінню світу професій, формує вміння критично оцінювати свої можливості та розвивати адаптивні навички [4].

Висновки. Усвідомлений вибір професійного шляху є результатом складного внутрішнього процесу, що включає в себе пізнання себе, розуміння зовнішніх реалій та здатність до відповідального прийняття рішень. Формування цієї здатності повинно підтримуватися через систему психологічного супроводу, розвиток самосвідомості та укріплення особистісних ресурсів. Лише за умов гармонійного поєднання внутрішніх переконань і зовнішніх можливостей особистість здатна досягти професійного успіху, зберегти психологічне благополуччя та реалізувати власний життєвий потенціал.

Список використаних джерел

1. Ананко Т. Теоретичні аспекти професійної орієнтації в загальноосвітніх навчальних закладах України. *Вища школа*. 2014. № 11/12. С. 91-99. Бібліогр.: с. 99.
2. Еріксон Є. Ідентичність: криза юності. 1996. 423 с.
3. Заброцький М. М., Савиченко О. М., Тичина І. М. Психологія особистості. Житомир: Видавництво ЖДУ ім. І.Франка, 2006. 205 с.

4. Зайчук С. Ранній вибір майбутньої професії. Формування свідомого ставлення старшокласників до майбутнього. *Психолог*. 2012. № 2. С. 8-11.

Ключові слова: свідомий вибір, професійне самовизначення, цінності, мотивація, сенс життя.

Key words: conscious choice, professional self-determination, values, motivation, meaning of life.